

Силабус курсу
КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ

Ступінь вищої освіти – бакалавр, магістр
Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта «Фізична реабілітація»

Дні занять:

Консультації:

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

IIIІ асистент кафедри
Варакута Олександр
Павлович

Контактна інформація   varolex1@gmail.com +38096 1926411 bgdcd.at.ua   bgd.at.ua

Опис дисципліни

Предметом вивчення інтегрованої дисципліни КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ є досягнення високого рівня компетентності для швидкої ідентифікації рівня небезпеки, вміння оперативно аналізувати причинно-наслідкові зв'язки та приймати оптимальні рішення в умовах загрози або виникнення надзвичайних ситуацій природнього, техногенного, соціально-політичного, воєнного характерів з метою запобігання та зменшенню можливих наслідків небезпеки.

Інтегрована дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: Змістовий модуль №1 «Теоретичні та психолого-фізіологічні основи безпечної життєдіяльності»; Змістовий модуль №2 «Культура безпеки та охорона праці людини в різних сферах життєдіяльності»; Змістовий модуль №3 «Надзвичайні ситуації та їх класифікація»; Змістовий модуль №4 «Організація, функції та завдання Цивільного захисту України».

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль №1 «Теоретичні та психолого-фізіологічні основи безпечної			

життєдіяльності людини»			
2/0	Теоретичні та психологічні та фізіологічні основи безпечної життєдіяльності людини. Культура безпеки.	Розкриваються поняття культура, безпеки, поняття ризику як кількісної характеристики небезпеки.	Питання
2/0	Навколишнє середовище та його характеристика	Гуманітарно-інформаційна сфера, природно-біологічна сфера, адміністративно правова сфера, техніко-економічна сфера життєдіяльності. Розглядається концепція гармонійного розвитку людини в цих основних сферах життєдіяльності людини.	Питання
Змістовий модуль №2 «Культура безпеки та охорона праці людини різних сферах життєдіяльності»			
2/2	Безпека життєдіяльності у законах та підзаконних актах	Конституція України основний законодавчий акт, цілий ряд статей якої стосується забезпечення безпеки та охорони праці людини	Питання
2/0	Організація та функціонування охорони праці на виробництві	Завдання, функції та документація з охорони праці на виробництві.	Питання
2/0	Екологічна безпека	Глобальні екологічні проблеми людства. Екологія харчових продуктів. Економіка екології	Питання
2/2	Організація протипожежного захисту, протипожежна профілактика	Пожежа, як неконтрольоване горіння поза спеціальним осередком, що завдає моральні, матеріальні збитки. Причини виникнення пожеж. Небезпечні чинники пожежі мають як фізичну (вогнь, висока температура, зниження концентрації кисню) так і хімічну (сильнодіючі отруйні та шкідливі речовини) природу.	Тести, питання

2/0	Кримінологічна безпека	Кримінологічні небезпеки бізнесу. Внутрішні небезпеки об'єкта економіки. Система забезпечення кримінологічної безпеки.	Питання
Змістовий модуль №3 «Надзвичайні ситуації та їх класифікація»			
2/0	Надзвичайні ситуації та їх класифікація	Основні визначення та класифікація надзвичайних ситуацій на техногенного, природного, соціально-політичного та воєнного характеру. Єдина державна система запобігання та реагування на надзвичайні ситуації. Надзвичайні ситуації воєнного часу. Гібридна війна	Тести Питання
Змістовий модуль №4 «Організація, завдання та функції Цивільного захисту України»			
2/2	Організація Цивільного захисту України	Система організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних та протиепідемічних та інших заходів центральних і місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежності від форм власності з метою запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.	Тести питання
2/0	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	Організація рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій. Порядок прийняття рішення на ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій. Перелік та порядок ведення основної документації для організації та функціонування системи Цивільного захисту підприємства, закладу, установи, тощо.	Питання

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Бакалавр спеціальної освіти здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної освіти або у процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого- педагогічних наук.
ЗК 10.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СК 12.	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.
ПРН 35.	Уміння обирати залежно від ситуації найбільш адекватні інформаційні засоби та канали комунікації зі споживачами та діловими партнерами.
ПРН 36.	Уміння чітко, послідовно та логічно висловлювати свої думки та переконання, вести результативні ділові бесіди, підтримувати гармонійну соціальну мережу ділових та особистісних контактів.
ПРН 37.	Уміння дотримуватися етики ділового спілкування, етичних норм та нормативів суспільної поведінки.

Літературні джерела

Законодавчі та правові документи

1. Конституція України. Основний закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (поточна редакція – 30.09.2016) – zakon4.rada.gov.ua.
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon2.rada.gov.ua.
3. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon5.rada.gov.ua.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (поточна редакція – 27.07.2016) – zakon3.rada.gov.ua.
5. Доктрина інформаційної безпеки України: від 29.12.2016. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV (поточна редакція –

07.08.2015) – zakon5.rada.gov.ua

6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ (поточна редакція – 01.01.2016) – zakon5.rada.gov.ua.

7. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-ХІІ (поточна редакція – 28.12.2015) – zakon5.rada.gov.ua.

8. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ (поточна редакція – 01.01.2016) – zakon2.rada.gov.ua.

9. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). – Київ: Відділ поліграфії Українського центру Держсанепідемнагляду МОЗ України, 1998. – 125 с.

10. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 № 39/95-ВР (поточна редакція – 26.10.2014) – zakon3.rada.gov.ua.

11. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. № 15/98-ВР (поточна редакція – 29.09.2013) – К., 1998.

12. Про затвердження Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки: Закон України від 04.04.2013 (поточна редакція – 01.01.2015) – zakon2.rada.gov.ua.

13. Конвенція про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці № 187: Міжнародний документ від 15.06.2006 № 187 – zakon5.rada.gov.ua.

14. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (поточна редакція – 05.04.2015) – zakon5.rada.gov.ua.

15. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V (поточна редакція – 01.01.2017) – zakon0.rada.gov.ua.

16. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 № 2735-VI (поточна редакція – 10.02.2016) – zakon2.rada.gov.ua.

17. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 № 3356-ХІІ (поточна редакція – 01.01.2015) – zakon2.rada.gov.ua.

18. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV (поточна редакція – 01.01.2017) – zakon0.rada.gov.ua.

Основна

1. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб./за ред. Г.П. Демиденко. – К.: НТУУ «КПІ», 2008. – 300 с.

2. Зацарний В.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Зацарна О.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник – К.: НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016. – електронне видання. /http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18263/

3. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / за ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. –К.: "Каравела", 2009. – 344 с.

4. Основи охорони праці: підручник. [Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В., Зеркалов Д.В. та ін].. – К.: Основа, 2011. – 474 с.

5. Основи охорони праці [Електронне видання] : підручник / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Д. В. Зеркалов, О. І. Полукаров [та ін] ; НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського». – Електронні текстові данні (1 файл: 7,4 Мбайт). – Київ : Основа, 2015. – 456 с. – Назва з екрана. – Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/18512>
6. Ткачук К. Н., Зацарний В. В., Каштанов С.Ф. та ін. Охорона праці та промислова безпека: навч. посіб. – К.: Лібра, 2010. – 559 с.
7. Левченко О. Г., Полукаров О. І. Охорона праці у зварювальному виробництві: Навчальний посібник. – К. : Основа, 2014. – 352 с.
8. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD / за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с. + компакт-диск.
9. Ткачук К.Н., Мольчак Я.О., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Управління охороною праці: Навчальний посібник. – Луцьк: 2012. – 287 с.
10. Ткачук К.Н., Єсипенко А.С., Филипчук В.Л., Полукаров О.І. та ін. Система державного нагляду за промисловою безпекою та охороною праці: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 384 с.
11. Ткачук К.Н., Калда Г.С., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Психологія праці та її безпеки: Навчальний посібник. – Хмельницький: 2011. – 135 с.
12. Ткачук К.Н., Филипчук В.Л., Каштанов С.Ф., Зацарний В.В., Полукаров О.І. та ін. Виробнича санітарія: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 443 с.
13. Міхеєв Ю. В., Землянська О.В. Цивільний захист. Конспект лекцій: електронне видання.
14. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.
15. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
16. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.
17. Міхеєв Ю.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Цивільний захист: Навчальний посібник – К.: Основа, 2014. – електронне видання.
- 18 Цивільний захист. Конспект лекцій: Міхеєв Ю.В., Землянська О.В. – К.: НТУУ «КПІ», 2015. – електронне видання. /<http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/3559/>
19. Цивільний захист. Методичні вказівки до виконання практичних робіт: Міхеєв Ю.В., Землянська О.В. – К.: НТУУ «КПІ», 2016. – електронне видання. /<http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/3568/>
20. Безпека життєдіяльності. Конспект лекцій. Праховнік Н.А., Зацарний В.В., Землянська О.В. – К.: НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2015. – електронне видання. /<http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18956/>
- 21.Варакута О.П. електронний посібник КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ

Допоміжна:

- 1.ДСТУ 2293-99. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
- 2.Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
- 3.Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці, затверджені Головою Держгірпромнагляду 7.02.2008 р.
- 4.Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 р. № 559.
- 5.Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
- 6.Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці»

1. **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Індивідуальні завдання їх тематику студенти обирають самостійно виходячи з тематики Змістових модулів. Форма ІНДЗ – друкована, мальована, електронна презентація, відео фільм. Кожен студент презентує та захищає свою роботу в усній формі.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль №1 - Тест + семінар	10+5=15
Змістовий модуль №2 -Тест + семінар	10+5=15
Змістовий модуль №3 - Тест + семінар	10+5=15

Змістовий модуль №4 - Тест + семінар	10+5=15
Підсумкове тестування	15
ІНДЗ – вільна тематика щодо тем Змістових модулів	25
Залік – диференційований	100